

ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี
Academic Leadership Affecting the Learning Management of
Schools under Primary Educational Service Area Office, Lopburi

ธารินี กิตติกาญจนโสภณ¹, เบญจภรณ์ รุ่งระนา² และ อารียา ภูวศิรีวิวัฒน์³
Tarinee Kittikanjanasophon¹, Benjaporn Runrana²
and Ariya Phuvakeereevivat³

Received: September 2, 2022

Revised: December 12, 2022

Accepted: December 16, 2022

¹สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี,
Educational Administration, Education Faculty,
Bangkokthonburi University
(Email: tarinee.kit@bkkthon.ac.th)

²สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี,
Educational Administration, Education Faculty,
Bangkokthonburi University
(Email: benja208@hotmail.com)

³สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี,
Management, Business Faculty, Bangkokthonburi University
(Email: ariya.phu@bkkthon.ac.th)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี (2) การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี และ (3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี โดยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 273 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างได้มาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.97 และการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา เท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน (2) การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่ค่าเฉลี่ยจากสูงสุด คือ ด้านหลักการจัดการเรียนรู้และ (3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 78.00 ($R^2 = 0.780$) สามารถเขียนในรูปสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

$$\text{สมการคะแนนดิบ } \hat{Y} = 0.832 + 0.380 (CT) + 0.254 (BT) + 0.195 (AT)$$

สมการคะแนนมาตรฐาน ($Z = 0.444 (ZCT) + 0.290 (ZBT) + 0.217 (ZAT)$)

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ, การจัดการเรียนรู้

Abstract

The objectives of this research were to study: (1) The academic leadership of school administrators under Primary Educational Service Area Office, Lopburi; (2) The learning management of the schools under Primary Educational Service Area Office, Lopburi; and (3) The academic leadership affecting the learning management of schools under Primary Educational Service Area Office, Lopburi. The survey research method was used for this study. The data was collected by 5 points rating scale questionnaires. The sample size was obtained by Stratified Random Sampling, including school administrators and teachers, totaling were 273 people. The reliability of academic leadership of school administrators was 0.97, and learning management was 0.98. The statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The results of research were found: (1) Academic leadership of school administrators under Primary Educational Service Area Office, Lopburi. Overall and aspects were at high level, The highest level was the instructional management aspect; (2) The learning management of the schools under Primary Educational Service Area Office, Lopburi. Overall and aspects were at high level, the highest

level was principle of learning management aspect; and (3) The academic leadership affecting the learning management of schools under Primary Educational Service Area Office, Lopburi with statistically significant at .01 level. The prediction coefficient or the predictive power was 78.00 percentage ($R^2 = 0.780$) and could written as the form of the regression analysis as follows;

Raw score equation $\hat{Y} = 0.832 + 0.380 (CT) + 0.254 (BT) + 0.195 (AT)$

Standard score equation $\hat{Z} = 0.444 (ZCT) + 0.290 (ZBT) + 0.217 (ZAT)$

Keywords: Academic Leadership, Learning Management

บทนำ

การบริหารและการจัดการศึกษาในปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานหลักคือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ บริหารโดยสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาดูแลกำกับโดยคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2562 และการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 กระจายอำนาจหน้าที่และบทบาทการดำเนินงานให้แก่ สถานศึกษาซึ่งเป็นนิติบุคคล โดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บริหาร และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้กำกับสนับสนุนและมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการสถานศึกษา ในขอบข่ายและภารกิจการบริหาร 4 งาน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล

และการบริหารงานทั่วไป ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาชาติที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาที่แท้จริง เป็นการปฏิรูปการเรียนการสอนที่มุ่งให้เกิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นหลัก (นิภาพร เหล็กหลี, 2559) นอกจากนี้ แนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2559) รวมทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 ได้กล่าวถึงเรื่องการศึกษาไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อย ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2560) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาไทย มีเอกภาพเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา (นิภาพร เหล็กหลี, 2559) มาตรา 39 ตามกฎกระทรวง ซึ่งกำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง การพัฒนาตามแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560-2579 ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ส่วนภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา นอกจากผู้นำจะเป็นบุคคลสร้างบรรยากาศในองค์กรให้เอื้อ

ต่อการปฏิบัติงานแล้ว งานจะดำเนินไปด้วยดี

ผู้บริหารการศึกษาในยุคปัจจุบันที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ได้เน้นให้สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน จึงควรตระหนักถึงการวางแผน การกำหนดทิศทางการนโยบายก่อนเสมอ (โสภากำนวรัตน์, 2563) การบริหารจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่ถือว่าการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา ทุกฝ่ายมีบทบาทต้องทำงานประสานกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ การดำเนินการทุกอย่างต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เน้นไปที่ด้านกระบวนการ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน ผลิต้นักเรียนที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานที่กำหนด องค์ประกอบที่จะทำให้งานวิชาการมีคุณภาพขึ้นอยู่กับการบริหารงานของผู้บริหารในเรื่องต่าง ๆ เช่น การใช้อำนาจของผู้บริหาร คุณลักษณะของผู้นำทางวิชาการ การบริหารความขัดแย้ง การบริหารระบบการทำงาน การบริหารด้านการพัฒนาบุคลากร การกำหนดภารกิจของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการสถานศึกษา หล่อหลอม ให้เยาวชนเจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศและพร้อมที่จะดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างสันติและมีความสุข (นิภาพร เหล็กหลี่, 2559)

การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี จากการวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินงานด้านคุณภาพ การจัดการศึกษา ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี ควรเร่งรัดพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทางการเรียน NT ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้ง 3 ด้าน

และคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการทดสอบระดับชาติ (O-NET) โดยเฉพาะกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้สูงมากขึ้น ส่วนกลุ่มสาระภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนด และเมื่อทำการเปรียบเทียบกับคะแนนของระดับประเทศและระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยกับระดับจังหวัด คะแนนต่ำกว่าทุกกลุ่มสาระวิชา

จากสภาพของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี แม้ว่าได้ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอกจากการประเมินของสำนักรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ส่วนใหญ่ยังมีปัญหาที่โรงเรียนควรส่งเสริมการพัฒนาโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและควรมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ในด้านของการบริหารงานวิชาการ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย เป็นสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี สามารถนำข้อค้นพบไปพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ให้คุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ

การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี

วิธีการศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดขอบเขตประชากรในการวิจัย ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และตัวแปรการจัดการเรียนรู้

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ออกแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ที่มีแบบแผนการวิจัยในลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาวะการณ์ที่ไม่มีการทดลอง (The one short, non-experimental case study design) โดยผู้วิจัยไม่ได้จัดทำหรือสร้างสถานการณ์ตามเงื่อนไขที่ต้องการใด ๆ ประกอบไปด้วยรายละเอียดตัวแปรที่ศึกษา (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (ACT) ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของฮอลลิ่งเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy, 1985 อ้างถึงใน สุขฤทัย จันทรทรงกลด, 2560) และ (2) การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา (DGT) ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2553 ของกระทรวงศึกษาธิการ (2559)

การกำหนดประชากร-กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือหัวหน้างานฝ่ายบริหาร และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี จำนวน 121 โรงเรียน ใน 12 อำเภอ ได้แก่ สถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองลพบุรี บ้านหมี่ โคกสำโรง ท่าม่วง บ้านมหาโพธิ์ สระโบสถ์ โคกเจริญ หนองม่วง ชัยบาดาล ท่าหลวง พัฒนานิคม และลำสนธิ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้จำนวน

โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 91 โรงเรียน จาก 121 โรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามอำเภอเป็นผู้ให้ข้อมูลหรือกลุ่มตัวอย่าง (ประกอบด้วยผู้บริหาร 1 คนและครู 2 คน) รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 273 คน

เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง -ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, อ้างอิงใน ประคอง กรรณสูตร, 2554) จากผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี โดยจำแนกเป็นจำนวนโรงเรียนในแต่ละอำเภอ-ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แล้วคำนวณเทียบบัญญัติไตรยางศ์ รวมทั้งสิ้น 91 โรงเรียน แต่ละโรงเรียนประกอบด้วย ผู้บริหาร (ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือหัวหน้างานวิชาการ) 1 คน และครูผู้สอน 2 คน

การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ได้สร้างข้อคำถามภายใต้กรอบแนวคิด ทฤษฎี โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert อ้างอิงใน นิภาพร เหล็กหลี่, 2559) โดยได้กำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญแล้ว ทดลอง try out กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบาค เท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามที่ปรับปรุงหลังการทดลองใช้แล้ว ผู้วิจัยได้พัฒนาเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ส่งให้กลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี จำนวน 275 ฉบับ และ

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา จำนวน 273 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.27 ของแบบสอบถาม

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำข้อมูลไปคำนวณหาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของลิเคิร์ท และวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ด้วยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

ผลการศึกษา

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี โดยภาพรวมและรายด้านดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1: แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา	4.27	0.52	มาก
2. ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน	4.28	0.52	มาก
3. ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา	4.24	0.54	มาก
รวม	4.26	0.48	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสุด คือ ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.52) ด้านการกำหนดภารกิจของสถาน

ศึกษา ($\bar{X} = 4.27, S.D. = 0.52$) และด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.24, S.D. = 0.54$) ตามลำดับ และ 2. การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2: การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี โดยภาพรวม

การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านหลักการจัดการเรียนรู้	4.42	0.50	มาก
2. ด้านกระบวนการเรียนรู้	4.36	0.52	มาก
3. ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้	4.33	0.49	มาก
4. ด้านบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน	4.33	0.53	มาก
รวม	4.36	0.46	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด คือ ด้านหลักการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.42, S.D. = 0.50$) ด้านกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.36, S.D. = 0.51$) ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.33, S.D. = 0.49$) และด้านบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน ($\bar{X} = 4.33, S.D. = 0.52$) ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังตารางที่ 3-4

ตารางที่ 3: ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ

ศึกษาลพบุรี

ตัวแปร	(ACT)	(AT)	(BT)	(CT)	(DGT)
ภาวะผู้นำทางวิชาการ (ACT)	1.00				
ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา (AT)	.896**	1.00			
ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน(BT)	.937**	.766**	1.00		
ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา(CT)	.917**	.706**	.810**	1.00	
การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา(DGT)	.874**	.753**	.816**	.832**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 ภาวะผู้นำทางวิชาการ (ACT) มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา (DGT) ระดับสูงมาก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.874 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา (DGT) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4: การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี

ตัวแปรที่ไว้คัดเลือกเข้าสมการ	ค่าสัมประสิทธิ์		t	p
	คะแนนดิบ	ค่ามาตรฐาน		
ค่าคงที่	.832		7.867	.000
1. ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา (CT)	.380	.444	9.913	.000
2. ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน (BT)	.254	.290	5.858	.000
3. ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา (AT)	.195	.217	5.310	.000
R = .877, R ² = .780, F = 390.589, p = .000				

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา (CT) ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน (BT) และด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา (AT) ตามลำดับ สามารถอธิบายความแปรปรวนของการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.877 ($R=0.877$) ซึ่งตัวแปรทั้งสามร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 78.00 ($R^2=0.780$) สามารถเขียนแสดงความสัมพันธ์ในรูปสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการคะแนนดิบ $\hat{Y} = 0.832 + 0.380 (CT) + 0.254 (BT) + 0.195 (AT)$ ($R^2 = 0.780$)

สมการคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = 0.444 (ZCT) + 0.290 (ZBT) + 0.217 (ZAT)$ ($R^2 = 0.780$)

สรุปผล

พบว่า (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก (2) การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน (3) ภาวะผู้นำทางวิชาการ (ACT) มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา (DGT) ระดับสูงมาก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.874 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา (DGT) มีความสัมพันธ์เชิง

บวกกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็น ข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปราย ได้แก่

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายด้านงานวิชาการของโรงเรียนโดยให้บุคลากร ในโรงเรียนมีส่วนร่วม โดยประเมินความต้องการของครูเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนด้วยข้อมูลด้านผลการเรียนของนักเรียนในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน สนับสนุนครูใช้กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดูแล การส่งเสริมและการสนับสนุน เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ผู้บริหารต้องแสดงบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบรรทัดฐานและเจตคติของบุคลากรและนักเรียน สอดคล้องกับสุขฤทัย จันทรทรงกลด. (2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า หมายถึง ความสามารถในการใช้กลยุทธ์ การเป็นผู้นำและการบริหารโดยการนำความรู้ ทักษะต่าง ๆ ในการส่งเสริมและสนับสนุน รวมทั้งสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่น่าพอใจ พัฒนาการเรียนรู้ให้ กับผู้เรียน บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ งานวิจัยประสิทธิผลของโรงเรียนมีมากขึ้น ตั้งแต่ปี ค.ศ.1970 และ Howley (1989, อ้างถึงใน ณชยธรรม์ ไตรรัตน์ศิริกุล, 2560) ภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นหนึ่งในเงื่อนไขของปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนมีความคาดหวังสูงต่อผลสำเร็จที่เกิด

ขึ้น (รวมทั้ง จรุณี เก้าเอี้ยน, 2560) และมีเทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพชาติ ชุ่มชื่น (2562) ได้สรุปไว้ว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน อยู่ในระดับสูงกว่าทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการให้ครูใช้กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดูแล การส่งเสริมและการสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น รวมถึงบทบาทร่วมกับครูใช้ผลจากคะแนนทดสอบในการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน และได้มีการตรวจสอบและประเมินหลักสูตร ประเมินการสอนการวัดผลความก้าวหน้าตามเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณชยธรรม์ ไตรรัตน์ศิริกุล, (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงคนใต้ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงคนใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารอาจจะแสดงบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบรรทัดฐาน และ เจตคติของบุคลากรและนักเรียน หาท่างควบคุมกิจกรรม ที่ไม่สำคัญ มีการเพิ่มเวลาเรียนอย่างมีศักยภาพ รวมถึงส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพโดยให้โอกาสแก่ครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพโดยการจัดให้มีการอบรม สัมมนา จัดงาน การส่งเสริมให้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นอย่างสม่ำเสมอ และส่งเสริมให้มีการพัฒนาและสร้างมาตรฐานทางวิชาการที่สูงได้ยังไม่ดีเท่าที่ควร สอดคล้องกับ สุขฤทัย จันทรทรงกลด (2560) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน บรรยากาศทางวิชาการโรงเรียนจะเกี่ยวข้องกับบรรทัดฐาน และทัศนคติของครูและนักเรียนในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษามี

บทบาทสำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ทั้งด้านตัวครู นักเรียน และการเรียนการสอน มาตรฐานทางวิชาการ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการโรงเรียนเป็นการช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับนักเรียนและกับครู ซึ่งปฏิสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการแบบนี้ ผู้บริหารจะได้รับข้อมูลข่าวสารมากขึ้น ในด้านความต้องการของนักเรียนและครู ผู้บริหารจะมีโอกาสสื่อสารเป้าหมายต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ครูและนักเรียนทราบ ส่วนการจัดให้มีสิ่งจูงใจในการทำงานให้ กับครู การสร้างบรรยากาศเชิงบวกด้านการเรียนรู้ รวมทั้งการให้รางวัลและการให้การยอมรับการทำงานของครู นับเป็นบทบาทที่สำคัญส่วนหนึ่งของผู้บริหารในการที่ทำให้โครงสร้างของการทำงานดีขึ้น รางวัลที่ผู้บริหารสามารถสร้างแรงจูงใจในการทำงานกับครู อาจารย์ อาจไม่ใช่เงินเพียงอย่างเดียว หากแต่อาจจะเป็นคำชมเชย ทั้งโดยส่วนตัวหรือการให้สังคมยอมรับ โดยการมอบใบประกาศเกียรติคุณ และการให้รางวัลอย่างเป็นทางการ เป็นต้น การปรับปรุงบรรยากาศจำเป็นต้องอาศัยทักษะในการสนองตอบต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดการริเริ่มความคาดหวังและสภาพใหม่ ๆ ซึ่งจุดประสงค์ คือการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยผู้บริหารต้องเป็นผู้ประสานระหว่างห้องเรียนและโรงเรียนในด้านการให้รางวัลเพื่อเป็นการยืนยันว่าผู้บริหารให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพชาติ ชุ่มชื่น (2560) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัยปทุมธานี ผลการศึกษาพบ ว่า ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีบรรยากาศทางวิชาการอยู่ในระดับมาก

การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีการจัด การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐาน การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการสนับสนุนให้ครูมีการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญตามที่

กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สนับสนุนให้ครูมีการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การสร้างกระบวนการเผชิญสถานการณ์และการแก้ปัญหา ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ลงมือทำและปฏิบัติจริง ผู้บริหารและทุกฝ่ายร่วมวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง สภาพแวดล้อม และประเมินสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของสถานศึกษา สนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตร เข้าถึงมาตรฐานของการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน โดยให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อีกทั้งมีการสนับสนุนและร่วมกับครูออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ที่ตอบ สอนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง นำผู้เรียนมุ่งสู่เป้าหมายการเรียนรู้ ร่วมกับครูจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ ซึ่ง พัทรี ศรีสังข์ (2559) ได้สรุปความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า คือ กระบวนการจัดการใช้ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้มาจัดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ฝึกหัด หรือได้กระทำ โดยได้รับการเสริมแรงอย่างมีประสิทธิภาพสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องและประสานงานกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิผล มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นอย่างค่อนข้างถาวรกับผู้เรียน ตามขีดความสามารถที่มีให้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ กระทรวงศึกษาธิการ (2559) กล่าวถึงเรื่องการจัดการเรียนรู้ว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึง

ประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายและตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภา เพียรเจริญ (2556) ได้ศึกษา บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยนี้ ได้ข้อสรุปว่า ผู้บริหารและครูมีระดับการรับรู้ในการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ภาวะผู้นำทางวิชาการส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในระดับสูงมาก โดยมีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดภารกิจของสถานศึกษา ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน และด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื่องจากการที่ผู้บริหารได้มีการประชุมชี้แจงเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนให้ครู นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เน้นการพัฒนาเป้าหมายของโรงเรียนเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนในทุกช่วงชั้น ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนโดยให้บุคลากร ในโรงเรียนมีส่วนร่วม โดยสื่อสารให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เช่น ครู นักเรียน และผู้ปกครอง รับทราบแนวปฏิบัติหรือเป้าหมายด้านวิชาการ ผ่านการใช้ข้อมูล ด้านผลประเมินการเรียนของนักเรียนในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน มีการประเมินความต้องการของครู เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ราชวัชร เชื้อสาวะถี (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโดยภาพรวม

ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสรธน์ พงษ์ภุมรินทร์ (2562) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน บรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนจะเกี่ยวข้องกับบรรทัดฐาน และทัศนคติของบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียน ส่วนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ด้านบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ทั้งด้านตัวครู นักเรียน และการเรียนการสอน รวมทั้งมาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและจริงจัง สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติที่เน้นให้สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้ตาม หลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของสถาน

ศึกษา เช่น การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน วิธีการสอน การสร้างสื่อและเทคโนโลยีการสอน และการเรียนการสอนแบบออนไลน์ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนและลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จรูณี แก้วเอี่ยม. (2560). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์ และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ*. สงขลา: ขานเมืองการพิมพ์.
- จิราภา เพียรเจริญ. (2556). *บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ตามหลักสูตร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์).
- ณชยธรรม ไตรรัตนศิริกุล. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏ).
- ราชวิทยาลัย. ประคอง วรรณสูตร. (2554). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิภาพร เหล็กหลี. (2559). *การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย).
- นิสสรณ์ พลฤกษ์ภูมรินทร์. (2562). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต*

- พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย).
- พัชรี ศรีสังข์. (2559). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาจิตวิทยาสังคม
โดยใช้ชุมชนและประสบการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของ
บัณฑิตที่พึงประสงค์.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- ราชวัชร เชื้อสวาทเถ. (2560). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ
การบริหาร งานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย).
- สุฤทัย จันทร์ทรงกลด. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
ในจังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17.*
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- สุพชาติ ชุ่มชื่น. (2562). *ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย
ปทุมธานี.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิตย์).
- โสภา อำนวยรัตน์. (2563). *ผู้นำทางการศึกษาในยุคดิจิทัล.* กรุงเทพฯ: ดี
เอ็มเบอร์รี่.
- Hallinger and Murphy (1985). *Academic leadership that helps
Educational.* NewYork: McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for
research. *Educational and Psychological Measurement.* 30(3),
607 - 610.